

„Праця“

Український просвітний тижневик в Бразилії виходить в Прудентополі кожного Четверга.

Передплата в Бразилії:

Річно 8\$000, піврічно 5\$000.
 Для Галичини річно 72 корон.
 Для України 36 рублів.
 Для Півн. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

ПРАЦЯ

„PRACIA“
 Jornal semanal para os
 Ukrainos no Brazil.
 Publica-se em Prudentopolis
 às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платять ся згори.

PRACIA
 Prudentopolis
 Paraná — Brazil

ВИДАВЦІ: Видавнича спілка.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руське ми серце і віра руська“ — З Рус. пс. Маркіяна Шашкевича.

Ми Українці до світу
 В нас є сила Козаків!

Одинока Українська Часопись у Бразилії.

Не розлучать нас ні море,
 Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Найнефортунійша хоть найбільше обіцяюча орієнтація.

Україна пережила вже шестилітний період страшної війни, а з нею пережила і перетерпіла усе найгірше лихо і злидні які люди людям можуть принести. У тім шестилітнім періоді роблення української історії переживала Україна яких пів з верхом тузіна орієнтацій. Була орієнтація федерації визволених через російську революцію більших і менших народів; була орієнтація українсько-російська українсько-більшевицька, українсько-польська, дальше орієнтація українсько-аліантська, австрійсько-німецька-українська. Родилася у головах передових Українців одна орієнтація за другою, але кожда по короткім нужденім животіню спокійно завмирала, а на її місце приходив новий недоросток, чи недоробок лише на те, щоби хлигнути кілька разів українського воздуха пересиченого ріжними випарами та мізмиами зисутих вже погинувших орієнтацій, і собі заснути вічним сном. Українському історикови, вишучому героїчні подвиги розпутаного революцією поневоленого народа прийдеться з трудом аналізувати усі ті орієнтації, та посортувати їх під відповідні наголовки.

Числом українські орієнтації відповідають числови українських партій. Кожда партія українських — скажём — мужів державних, робила свою політику і родила свою партійну орієнтацію, не видячи дальше світа по за мале віконце своєї партії. На нещасте українських партій нампожидалося

ходили кличі партійної орієнтації. В той спосіб »робилася« на Україні політика; кидалося на усі сторони боеві кличі, провадилася зажерту війну на усі боки, з сусідами не забуваючи однак, і то може більше як за ворожих сусідів і на ворогів своєї партії, таки у своїй власній хаті. Українські партії переліцтовували ся у ширім але з ґрунту фальшивім своїм патріотизмі; жерлися між собою а і до нині єще жеруться, а зате жадна зних не заглянула за цілий час борби за незалежність України у глибину душі мас.

Як до того часу показалося, усі орієнтації українських партій дістали у лоб. З програмою аліантів по мировій конференції у Версалю, з недописанем підпису мира з фіяском Ліги Народів упала українська програма з аліантами. Ліга увільнених російською революцією народів не дописала. Денікінівська орієнтація прийшла на світ нежива. Лишилася ще орієнтація »Польсько-Українського братаня«, Орієнтація найнещасливійша зі всіх, але мимо цього найбільше обіцяюча. Здавалося, що у тім моім висказі стрінулися зі собою дві рязчі противности бо і як може якась річ бути обіцяючою, коли вона єсть у самім своїм єстві найнещасливійшою орієнтацією Левіцького, Петлюри і товаришів для України, вона може бути найнещасливійшим а це по тій причині: Петлюра був народним героєм так довго, як довго опирався на масах свого народу; тому він прогнав з України Німців, Денікінців і большевиків. Те знають усі, і приятелі і вороги Українського народа. Те знали Німці, Денікінці і большевики те знає

ду, з віроломним хитрим а притім еґоїстичним та дико-брутальним ляхом, від тоді зблідла авреля Петлюрівського героїзму в очах українського народа. З тої послідної української орієнтації союга з ляхами скористають москоські большевики і своїм спритом перетягнуть найперше українські маси на свій бік, а потім ужиють ті маси проти їх недавних ще героїв і проти Ляхів. Ляхи своім нелюдьким поведенем з полоненими українськими воєнними бранцями з інтелігенцією і з патріотичним селянством та міщачством, з українським підбитим народом Східної Галичини Волині, Підліся та Поділя (бо певно що і з Київлянами Ляхи не ліпше обходяться) доіли вже народови українському до живого і доправили наш нарід до послідної фази резигнації, коли то наш чоловік вже висловлюється; най буде гірше, коб було інакше!... Значить наш нарід вже нині єсть у тім посліднім стадії пригноблення і він готов стати по стороні большевиків, коби не Ляха!

Маніфест отамана Петлюри до українського народу не викличе вже у тім народі того ентузіазму якби того хотів Петлюра бо український нарід знає того замаскованого Петлюрового приятеля Ляха не від нині. Маніфест Леніна і Троцького, котрі обіцяють прогнати українських вельмож з українських ланів, аби опорожнені панамі лани замінити на громацьку »комуна« зробить ліпший ефект на народі, бо того що Ленін і Троцький задумують зробити в будуччині, нарід не видить. Зате видить нині, як Ляхи відбирають землю від селян одержану

орієнтація мується скінчитися Пілеудсько-Петлюрівським фіяском, а і до него вже недалеко. О. П.

З кровавого шляху галицької армії.

З галицької армії, що перейшла була до большевиків створено три бригади: I. бригада червоних Січових Стрільців, II. бригада зложена з давнього I. корпусу, і III. корпусу. Ці бригади виєквіровано і вислано на весну на фронт.

Однак в тім часі відносини між большевиками постійно погіршувалися. Дійшло до того, що галицька команда рішилася в порозумінню з повстанцями підняти загальне повстання проти большевиків. Це повстання розпочала II. бригада, що стояла під цю пору в селі Микулинцях коло Літиня, в вночі з дня 24. на 25. квітня ц. р. Між українським і большевицьким відділами прийшло до бою. Під цю пору надійшли польські відділи. До польської команди вислано делегатів в справі переговорів. Від них Поляки зажадали, аби українські відділи зложили на разі зброю, яку опісля їм видадуть. Українці справді зложили зброю, тоді Поляки їм заявили, що вони інтерновані.

Загалом обеззброжено частину I. бригади в Козятині, цілу II. бригаду зі штабом і частину III. бригади коло Ялтушкова.

Обеззброжені частини Поляками так розмістили: I. бригаду в Фридрихівці під Волесичками, II. бригади частину в Шелетівці, а частину в Фридрихівці, III. бригаду в Проскурові, а часть теж у Фридрихівці. Санітарний персонал розпущено домів.

Друга частина I. бригади передерлася до групи генерала Павленка, де бореться проти большевиків, а друга частина III. бригади в силі 10.000 кінноти під проводом сотника Шепаровича передерлася на південь получила з повстанцями і при їх допомозі зайняла Одесу.

Вісти з України.

Прогнання Ляхів з Київя.

Ляхи вибирались здобути Київ на кінець цього мая, але заняли кілька днів швидше! Та не встигли довго удержатись в столиці...

Родилася у головах передової України одна орієнтація за другою, але кожда по короткім нужденім животію епокію завмирала, а на її місце приходив новий недоросток, чи недоробок лише на те, щоби хлинути кілька разів українського воздуха пересиченого ріжними випарами та міязмами зіпсутих вже погинувших орієнтацій, і собі заснути вічним сном. Українському історикови, пишучому героїчні подвиги розпутаного революцією поневоленого народа прийдеться з трудом аналізувати усі ті орієнтації, та посортувати їх під відповідні наголовки.

Числом українські орієнтації відповідають числами українських партій. Кожда партія українських — скажім — мужів державних, робила свою політику і родила свою партійну орієнтацію, не видячи дальше світа по за мале віконце своєї партії. На нещасте українських партій намножилося у троє або більше, підчас війни, тому орієнтації родилися рівночасно з партіями. Особисті погляди (не кажу аспірації, щоби мене не посудив хто о кириню) кожного голови партії формулювалися у програму та з програми ви-

мира з флоридою. Пала українська програма з аліантантами. Ліга увільнених російською революцією народів не дописала. Денікінівська орієнтація прийшла на світ нежива. Лишилася ще орієнтація «Польсько-Українського братаня». Орієнтація найнещасливіша зі всіх, але мимого цього найбільше обіцююча. Здавалося, що у тім моім висказі стрінулися зі собою дві разячі противности бо і як може якась річ бути обіцюючою, коли вона єсть вже у самім своїм єстві найнещасливішою орієнтацією Левіцького, Петлюри і товаришів для України, вона може бути найнещасливішим а це по тій причині: Петлюра був народним героєм так довго, як довго опирався на масах свого народу; тому він прогнав з України Німців, Денікінців і большевиків. Те знають усі, і приятелі і вороги Українського народа. Те знали Німці, Денікінці і большевики, те знає сам Петлюра і его товариші, те знає цілий світ, який інтересується українськими справами, та стежить за революцією української історії. Та від коли Петлюра запросився до спілки з найзавзятішим ворогом українського наро-

опроводили наш народ до другої фази резигнації, коли то наш чоловік вже висловлюється; най буде гірше, коб було інакше!... Значить наш нарід вже нині єсть у тім посліднім стадії пригноблення і він готов стати по стороні большевиків, коби не Ляха!

Маніфест отамана Петлюри до українського народу не викличе вже у тім народі того ентузіазму якби цього хотів Петлюра бо український нарід знає того замаскованого Петлюрового приятеля Ляха не від нині. Маніфест Леніна і Троцького, котрі обіцюють прогнати українських вельмож з українських ланів, аби опорожнені панами лани замінити на громацьку «комуну» зробить ліпший ефект на народі, бо того що Ленін і Троцький задумують зробити в будуччині, нарід не видить. Зате видить нині, як Ляхи відбирають землю від селян одержану за української Народної Республіки, і звертають її бувшим панам.

Може появиться на Україні який Ангел, що буде вмів читати у хлопській душі, та видасть маніфест хлопський до хлопського народа. Та українсько-польська

сложено делегати в сьвітські віділих Поляки зажадали, аби українські віділи зложили на разі зброю, яку опісля їм віддадуть. Українці справді зложили зброю, тоді Поляки їм заявили, що вони інтерновані.

Загалом обезоружено частину I. бригади в Козятині, цілу II. бригаду зі штабом і частину III. бригади коло Ялтушкова.

Обезоружені частини Поляками так розмістили: I. бригаду в Фридрихівці під Волесчисками, II. бригади частину в Шепетівці, а частину в Фридрихівці, III. бригаду в Проскурові, а часть теж у Фридрихівці. Санітарний персонал розпущено домів.

Друга частина I. бригади передерлася до групи генерала Павленка, де бореться проти большевиків, а друга частина III. бригади в силі 10.000 кінноти під проводом сотника Шепаровича передерлася на південь, получила з повстанцями і при їх допомозі зайняла Одесу.

Вісти з України.

Прогнання Ляхів з Києва.

Ляхи вибирались здобути Київ на тім же, цього мая, але заняли кілька днів пізнійше. Та не успіли довго удержатись в столиці України. Бо вже дня 12. червня під напором большевицького наступу уступили з Києва і подались на захід.

Уступаючи з Києва, допустились Ляхи варварства, нищачи українську православну катедру св. Володимира, чим показали Українцям, чого вони лізли на Україну, а перед світом потвердили обжаловання галиць-

боях козарлюги. Дивував ся старий Тарас і мовив:

— І єе добрий воєнка, зраг би його не взяв! Не те, що Остап, а все-ж добрий, добрий воєнка!

Військо порішило йти прямо на місто Дубно, де як ходила чутка, було чимало скарбу й багатих міщан. За нівтора днів похід відбуто, й Запорожці з'явилися перед містом. Міщани порішили боронити ся до остатніх сил і краще хотіли вмерти на майданах і вулицях перед своїми порогами, як пустити ворога в хаті. Високий вал землі окружав місто; де вал знизав ся, там висували ся камінні стіни або дім, що служив за батарею, або навіть дубовий частокіл. Залога була велика й розуміла, що діло важке. Запорожці жваво полізли були на вал, але їх привитали сильною пальбою. Міщане, видко, теж не хотіли сидіти дурно і стояли кунями на валу. В очах у них горів вогонь розпучливого опору; навіть жінки порішили прийняти участь в обороні, і на голови запорожцям полетіло каміне, бочки, горшки, горяча смола й нарешті мішки з піском що засипував їм очі. Запорожці не любили мати діло з кріпостями, облога не для них була робота. Кошовий звелів відступити і сказав:

— Нічого, цані брати, ми відступимо; але нехай я буду погашець-Татарин, а не християнин, коли ми хет одну живу ду-

М. Гоголь.

Тарас Бульба.

(ПОВІСТЬ).

13)

Наперед виспалли пластуни і чати, щоб розвідували, де що і як. І часто там, де їх ніхто несподівав ся, вони з'являлись раптово, — і тоді прощалися з життям усе живе пожари обхоплювали села; товар і коні, що не гнали за військом, вбивали на місці. Здавалося, що вони більш бенкетують, як роблять похід. Тепер волосе встало-б дубом від тих страшених звірств на пів дикого віку, що рознесли всюди Запорожці. Побиті діти обрізані груди у жінок, здерта шкіра з ніг по коліна, в тих, що пускали на волю; одним словом, дорогою ціною платили козаки своїм ворогам. Пралат одного монастиря почувши, що козаки наближаються, післав від себе двох черців сказати, що вони не так ведуть себе, як слід; що між Запорожцями й королівським правительством є згода; що вони нехтують свій обовязок супроти короля, а через те й усеке народне право.

— Скажи біскупови від мене й від усіх Запорожців, відповів кошовий, — нехай він не бійється; се козаки тільки ще баналюють і закурвають свої дльби.

І швидко величавий монастир обгорнув усеруйуючий вогонь, і величезні готич-

кі вікна його сурово дивилися крізь червоні язики вогню, що розхилилися. Юрби черців, Жилів, жінок раптом залюдновали ті міста, де була яканебудь надія на залогу або міське рушення. Пізнав поміч, що висилало правительство, складала ся з невеликих полків, які немогли найти Запорожців або при першій стрічі завертали і тікали скільки сил було у їх коний. Трафляло ся що королівські воеводи, які досі славились удачами на війні, пробували лучити свої сили й стати грудь на грудь про Запорожців. От тоді більше всього випробували свої сили молоді козаки, що цурались грабежі, зиску і безсторонного ворога, а палали бажанням показати себе перед старими, поміряти ся з метким, чванливим Ляхом, що пишався ва гордовитім коні, розпучствивши на вітрі вільоти контуша. Радісна була наука; вко вони здобули собі багато зброї, дорогих шабель і рушниць. За один місяць попростали й зовсім відмінилися; недавно то були ітаниата в моху, а тепер стали мужами; черти їхнього лиця в яких ще недавно було видно молодечу зливість стали грізні і могуті. А старому Тарасови любо було дивитися, як оба сини його були в боях найперші. Остапови, здавало ся, вже зроду судив ся воляцький палх і талан до військового діла. Нераз не стратив холодної розваги і не збен-

тежившись ніякою пригодою, він з спокоем, що був майже неприродний у двайцятьдволітнього хлопця, в одну мить міг зміркувати всю небезпеку і в туж мить найти спосіб викрутитися від неї і викрутитися так, щоб тим певнійше докнати її. Вже тепер з його певних рухів можна було вгадати будучого отамана. Могучою силою дихало все його тіло, а його лицарська відвага нагадувала відвагу льва.

— О, з сього буде згодом добрий полковник! — казав старий Тарас. — Ей — ей, буде добрий полковник, та ще такий, що й батька за пояс заткне!

Андрій весь поринув у чарівну музику куль і шабель. Він не знав, що значить обдумати або розрахувати чи заздалегідь зміряти свої й чужі сили. Він почував у битві якусь божевільну розкіш і чар: йому здавали ся бенкетом ті хвили коли в чоловіка розпалить ся голова, коли в очах усе мигтить і мутить ся, — летить голови з гуком пають на землю коні, а він мчуть ся немов шавий, серед свисту куль і блискавок шабель, рубає, кого понає, і не чує чужих ударів на собі. Нераз батько дивував ся й Андрієви бачучи, як він, тільки під впливом запалу, кидав ся на таке на що-б ніколи не зважив ся спокійний і розважний козак, і тим скаженим напором робив чуд, яким дивувались і старі, досвідчені в

ких Українців, що Ляхи в часі наїзду на українські землі допускались і допускаються варварств, яких навіть не допускались царські наїзники з початком світової війни.

Київ змінює владу від початку революції вже який 14-тий раз, однак і сей ще не останній, бо не лише Лях але і Москаль або і якийнебудь інший наїзник не сміє бути ані в столиці України, ані донебудь інде на українській землі. Лише український наїзник має право правити своїм краєм, бо він його власник і правний господар.

Поки український жовнір не вивісить українського прапора в Києві, поти війна за Київ не скінчена.

Ляхи покищо уступили з Києва, але треба знати, що вони не прийшли на Україну для проголошення признання України, а тільки для грабіння пшениці, жита і худоби з Волині, Київщини, Поділля і Херсонщини. Для сеї грабіння і для повернення своєї шляхти на Волині, Поділля і в Київщині вони ще будуть вертатись і битись, і не уступлять, хиба впадуть на полі бою на Україні, або на полі революційного бою у Варшаві.

Колиж би вже прийшло до упадку шляхотської Польщі, тоді Україна мусить ще зводити другу тяжку боротьбу проти московського большевицького наїзду, а воля українського народу настане щойно по очищенню її земель з усіх і усяких наїзників.

Поляки знищили Київ перед відходом.

Останнє звіттє з Москви говорить, що Поляки перед своїм відходом з Києва висадили в воздух катедру св. Володимира, залізничні станції, фабрику електрики і сухі мости. Се вандальне знищення — додає телеграма — зі сторони розшалілої польської жовнірщини, виставило населене місто на всякі нещастя, між иншим і на епідемію. Щодо самого заняття Києва, телеграма так говорить:

Київ заняли большевики вдаривши на ворога з заду. Перше заняли вони залізничний шлях Київ-Коростень, а опісля переправились через Дніпро і увійшли до міста. Коло Василькова большевицькі війська побити ворога і забрали великі засоби военного матеріалу. Польська армія втікає в великій переполоці і замішанню в напрямі на північний захід.

В околиці Криму большевицькі війська забрали в полон 3.000 людей.

Російський урядовий комунікат відзивається до робітників всего світа, щоби запротестували проти вандалізму, який поповнили Поляки в Києві і Борисові. За знищення се мусять бути потягнені до відповідальности французькі і британські правительства. Звіттє говорить, що знищення катедри св. Володимира є більше варварським злочином, чим знищення Німцями Раймської Катедри. Такими злочинами терпеливість пролетаріату світа доходять до границь. Польську гадину кенечно зробити нешкідливою. Ми мусимо знищити варварське панування шляхти і капіталістів при помочи співробітництва з польськими робітниками. (Злочини, які поповняють сильні світа сего пробудять і українського робітника і зроблять з него найбільше завзятого оборонця робочого народу).

Що воно за дивогляд — ці Рутени?

З Копенгаги доносять, що Рутени порішили злучитися з Поляками і спільно вести военні операції, проти большевиків в виду цього, що большевики напірають на Мінск. Це оголосило нині рутенське пресо-ве бюро, яке знаходиться в місті...

розстріляли всю команду галицької армії за підкомком Порайки. Має це бути відплата за те, що Галичане мали вбити 87 політичних і військових большевицьких комісарів.

Загальні вісти.

Міжнародне становище Польщі.

Як думає впливовий парижський „Journal“ надзвичайно тяжке. Німці пертрактують з Литвою і Латвією з метою утворити міст з Росією. З другого боку Чехи входять в протипольський союз з Німцями.

Кара смерті в Росії.

Большевицький офіційальний часопис оповіщує, що по 6 тижнях запроваджує уряд знов кару смерті для політичних винуватків, бо знесення її скріпило тільки повстання проти большевиків.

Суд над правительством Колчака.

Надзвичайний революційний трибунал при сибірським революційним комітеті, в справі суду над колчаківським правительством, постановив вирок, за силою котрого 6 членів правительства мають бути розстріляні а інші покарані ріжними карами на термін аж до скінчення життя.

Новий Распутін.

В Москві появилсь новий Распутін в особі Китайця Іпак Ієна що раніш був помішником фризера в Благовіщенську а потім був приговорений до смертної кари за шпіднаж. Зараз Іпак Ієна їздить по Москві з своїми чотирма білими жінками, і завдяки своїм близьким звязкам з Леніним і ріжними ліцерами, він заробив в протязі кількох місяців 3 1/2 міль. рос. карбованців

Большевики в Арменії.

Як сповіщає „Berliner Tageblatt“ два російські полки кавалерії перейшли кордон Арменії і посуваються далі в край. Уряд Арменії вислав протест до Москви.

Мир з Росією.

буде заключений тільки тоді, коли в ній буде парламентарне правительство. Так мав зявити Льюїс Джордж по донесенням з Гаги.

Де лезить Прага?

Чеська преса оповіщує, що англійські фірми адресують: „Prague, Germany (!)“, „Prague, Austria“... Коли в Англії так знають про Прагу, то можна собі уявити, що знають там про Львів або Київ...

В Туреччині.

яку Антанта зменшила з 30 мільонів душ на 6, проголошено заклик до святої війни.

Турецькі справи.

З Царгороду одержано кілька телеграм. Там оголошено заклик до Мусулман взяти участь в святої війні. В Царгороді відкрито заговор турецьких націоналістів, які підготовлювали різну європейців.

Франція.

як доносить „Frankfurter Zeitung“ — хоче вислати Польщі кільксоттисячну армію на допомогу проти большевиків. Цікаве те, кілько мільонів людей визначить Франція, щоб забезпечити собі етапи в многочислній Німеччині.

З Палестини.

Араби заняли Палестину на схід від Йор-

московська чайна фірма Вісоцкого дала 500.000 фунт шт.). Такі суми сиплять на бібліотеки, видавництва і т. д.

Повну статистику воєнних втрат

оповістило „Товариство для студій суспільних наслідків війни“ в Копенгазі. Європейські народи втратили около 10 мільонів в убитих, два мільонів трупів припадає на позаєвропейські народи. Від хоріб і від ран згинуло далеко більше. Коли дочислити уладок уродин, то Европа вже має втрати понад 35 мільонів душ, а ціла земна куля понад 40 мільонів. Аж таких цифр ніхто не сподівався. Велика війна властиво ще не скінчена...

Польська позичка в Америці.

Польський уряд сподіється дістати незабаром позичку в Америці в висоті 55. міль. доларів, які носитимуть 6 проц. і будуть сплачені протигом 20 років.

Австрійський кабінет зрезигнував.

Австрійський кабінет, під проводом канцлера, Др. Карла Реннера, який полагодував майже всі справи нового краю, через весь час, від перемиря, зрезигнував. Канцлер представив свою резигнацію по засіданню кабінету, на яким були присутні представителі сеціял-демократичної партії.

До непорозуміння прийшло несподівано, а головно через нові мілітарні зарядження міністра війни. Справу сю викликали на денне світло християнські соціалісти, недавно в Народнім Зібранню. Є загальна опінія, що на місці уступившого кабінету створиться новий коаліційний кабінет.

Взагалі в Австрії проявилась останними часами монархістична агітація. Соціалісти постановили зложити всю вину на правительство, а головно на християнських соціалістів, які проводять кабінетом. Християнські соціалісти піднесли сю справу в Народнім Зібранню і вислідом того була резигнація кабінету.

Бельгія і Франція тримаються в куцці.

Франція і Бельгія згодились на мілітарний союз. Генерал Фош начеркнув вже плян і тепер спільно з бельгійськими генералами обробить лише подробиці.

Головні підстави союзу є слідуєчі: Летуни, інженіри, артилерія, кіннота, піхота і головні штаби з обох держав мають вислати по одному делегатови і ті будуть творити особний оборонний штаб. Ціль сего союзу має бути спільна оборона. Ся угода не відноситься до війни на колоніях і має боронити тільки спільних границь Бельгії і Франції.

Угода буде тривати від 5 до 15 літ. Бельгія не сміє вислати ані людей ані воєнних матеріалів поза границі. Крім того Бельгія має право удержувати трохи більше війська як мала перед війною.

О такій мілітарній угоді Франція і Бельгія думали вже від довшого часу, щоб на случай війни з Німеччиною спільно боронити границь.

Примусове образование дітвори в Чілі.

Чілійський сенат ухвалив закон примусового образования дітий понизше 14 літ жита. Сей закон має ще затвердити палата послів. Після сього закона родичі, котрі не пішлють своїх дітий до школи, будуть карані 60-днєвою в'язницею, або заплатять 100 пезів гривни.

Найшлися такі війти, що громадську печатку на той польський папір прибили але наша громада своєї печатки не дала. Богато людей сидить по арештах за те, що не хочуть пристати на польське, і не знаємо як то воно з тим всім буде. Яке тут тепер злодійство діється і розбої, то й повірити трудно, а не списавби того всього і на волонів шкірі. А причиною сього є війна. Грошей у нас не бракує, але вони мають дуже маленьку вартість. Остерігаю Вас усіх, аби Ви до краю не спішилися, бо тут нічого не захопите. Певної парцеляції в наших околицях ще нема. Подальше від нас переводять парцеляцію, але першенство мають Поляки. Як Вам в Америці не зле, то сидіть дальше, а тут на тяжку біду не приїздить“.

Справа Галичини є дуже важною.

В звіттєнні англійського кореспондента з Москви так дальше говориться:

Совітське правительство уважає, що коли мілітарні операції дальше будуть продовжуватися, тоді питанне Східної Галичини буде дуже важною справою. Большевики заявляють, що населенне Східної Галичини мусить само порішити де воно має належати, чи до України чи до якої іншої держави.

Таксамо Забайкал і Азербайджан мають порішити свою долю на основі загального принципу самовизначення народів. І взагалі совітське правительство заявляє найвиразнійше, що право самовизначення відноситься до всіх країв які повстали на звалищах царської імперії, та що всякі зносини з тими краями будуть основані на тім праві, подібно як се вже зроблено з Грузією і Естонією.

Справу зреорганізованя старої Росії на федеративній підставі, розбирається як академічне питанне, зважаючи на будучі спільні інтереси тих республік, однак узглядаючи теперішні відносини, полишається почин до сеї акції тим власне малим республікам.

Найновіші вісти.

Надністрянська Україна в руках Українців — Польща благає о поміч а тут ніхто не спішиться. Навіть Аліянти побачивши сеї політику заборччу, несправедливу, держаться з далека.

Анархістичний конгрес в Москві просить Сирію, Арабію, Турцію, щоб повстали протів Англії, Франції і півн. Америки. Се має бути надгорода за условини мира.

В півн. Америці побільшено платню колійовцям з причини страйку.

В Бельгії працюють вісім годин денно, бо так парламеат ухвалив.

Ряд австрійський виганяє анархістів поза границі свої держави.

В Італії нема еще спокою.

Між Турками і Греками війна, Віська грецькі вступили до Адриянополи, а Болгаряи заховують неутральність.

В Хівах наус неспокой. Борба тренає між повстанцями а монархістами.

Польська армія втікає в великий переполох і замішанню в напрямі на північний захід. В околиці Криму большевицькі війська забрали великі запаси їжі та вивели в полон 3.000 людей.

Російський урядовий комунікат відзиваєсь до робітників всего світа, щоби запротестували проти вандалізму, який поповнили Поляки в Києві і Борисові. За знищення се мусять бути потягнені до відповідальности французькі і британські правительства. Звіdomлення говорить, що знищення катедр св. Володимира є більше варварським злочинем, чим знищення Німцями Раймської Катедри. Такими злочинами терпеливість пролетаріату світа доходить до границі: Польську гагину конечно зробити нешкідливою. Ми мусимо знищити варварське панування шляхти і капіталістів при помочи співробітництва з польськими робітниками. (Злочини, які поповняють сильні світа сего пробудять і українського робітника і зроблять з него найбільше завзятого оборонця робочого народу).

Що воно за дивогляд — ці Рутени?

З Копенгаги доносять, що Рутени порішили злучитися з Поляками і спільно вести военні операції, проти большевиків в виду того, що большевики напірають на Мінск. Це оголосило нині рутенське пресо-ве бюро, яке знаходиться в цім місті.

Хто за плечми Поляків?

Французькі часописи пишуть що теперішні головачі в Польщі провадять свою політику від правління французьких дипломатів наміром яких є відтягнення миру.

Загибель команди галицької армії?

Винницька „Хвиля“ доносить, що в Києві

буде парляментарне правительство. Так мав звязити Льюї Джордж по донесенням з Гаги.

Де лежить Прага?

Чеська преса оповіщує, що англійські фірми адресують: „Prague, Germany (!)“, „Prague, Austria“... Коли в Англії так знають про Прагу, то можна собі уявити, що знають там про Львів або Київ...

В Туреччині,

яку Антанта зменшила з 30 мільонів душ на 6, проголошено заклик до святої війни.

Турецькі справи.

З Царгороду одержано кілька телеграм. Там оголошено заклик до Мусулман взяти участь в святій війні. В Царгороді відкрито заговор турецьких націоналістів, які підготовлювали різню європейців.

Франція,

як доносить „Frankfurter Zeitung“ — хоче вислати Польщі кількасоттисячну армію на допомогу проти большевиків. Цікаве те, кілька мільонів людей визначить Франція, щоб забезпечити собі етапи в багатоварварській Німеччині.

З Палестини.

Араби заняли Палестину на схід від Йордану, знищили там єврейські колонії в Сомахи Дагамі й Мільгані та вирізали англійські залоги. Невдовзі займуть Галилею бо Французи втікають з неї в панічному страху. Здається, що упав навіть Бейрут, хоч мав сильну залого.

Жиди з цілого світа

приватно записують величезні суми на будову своєї держави в Палестині (нпр.

тепер спільно з бельгійськими військами обробити лише подробиці.

Головні підстави союзу є слідуєчі: Летуни, інженіри, артилерія, кіннота, піхота і головні штаби з обох держав мають вислати по одному делегатови і ті будуть творити особний оборонний штаб. Ціль сего союзу має бути спільна оборона. Ся угода не відноситься до війни на колоніях і має боронити тільки спільних границь Бельгії і Франції.

Угода буде тривати від 5 до 15 літ. Бельгія не сміє висилати ані людей ані военних матеріалів поза границі. Крім того Бельгія має право удержувати трохи більше війська як мала перед війною.

О такій мілітарній угоді Франція і Бельгія думали вже від довшого часу, щоб на случай війни з Німеччиною спільно боронити границь.

Примусове образование дівчорі в Чілі.

Чілійський сенат ухвалив закон примусового образования дітей понизше 14 літ життя. Сей закон має ще затвердити палата послів. Після сього закона родичі, котрі не пішлють своїх дітей до школи, будуть карані 60-денною в'язницею, або заплатять 100 пезів гривни.

Уривок із старокраєвого листа.

Іван Пилипович в Джерзі Сіті, Н. Дж., дістав лист від свого швагра Дмитра Оленича з села Тенетиск, почти Любича королівська, Галичина. З того листа, писаного дня 5. мая б. р., наводимо тут отсей уривок: „У нас кожда громада дістала від польських властей наказ прибити свою печатку на чистім папері, але не знати нашо.

Падісторійським — Польща благає о поміч а тут ніхто не спішиться. Навіть Аліанти побачивши єї політику заборчу, несправедливу, держаться з далека.

Анархістичний конгрес в Москві просить Сирію, Арабію, Турцію, щоб повстали против Англії, Франції і півн. Америці. Се має бути надгорода за умовини мира.

В півн. Америці побільшено платню колійовцям з причини страйку.

В Бельгії працюють вісім годин денно, бо так парламент ухвалив.

Ряд австрійський виганяє анархістів поза границі своєї держави.

В Італії нема еще спокое.

Між Турками і Греками війна, Війска грецькі вступили до Адрианополя, а Болгарии заховують неутральність.

В Хівах панує неспокій. Борба триває між повстанцями а монархістами.

З Бразилії.

Льюїд бразилійський підвисив ціну для пасажирів о 20%. В Бразилії все подорожіло.

Дороги між Пальмас а Клевеляндія суть лихі. Сі міста в теперішнім часі

шу випустимо з міста! Нехай, собаки всі поздихають з голоду!

Військо відступило, облягло все місто й за браку діла стало пустошити околиці, палити близькі села, стирти хліба й пускати табуни коний на виві, де як на те, хвилювало повне колося, що щедро надгороджувало всіх хліборобів. З міста дивилися з острахом, як винищують ся засоби їх прожитку. А тим часом Запорожці обвели все місто в два ряди своїми мажамі, розлеглися куренями, як у себе на Січі, журили люльки мінчали зброю, що здобули в бою, грали в чехарду і в кости та з убійчим спокоем поглядали на місто. На ніч розпалювали вогні; кашовари варили для кожного куреня кашу в величезних мідяних казанах; коло вогнів, що горіли цілу ніч, стояла варта. Але Запорожці стали швидко нудьгувати від пероботи й довгої тверезости без ніякого діла. Кошовий звелів навіть подвоїти пай вина, що иноді водило ся в війську, коли не було тяжкої роботи і рухів. Молодим, а найначе синам Тараса Бульби не до вподоби було тако жити. Андрій помітно нудьгував.

— Нерозумна голова, — говорив йому Тарас: терпи козаче отаманом будеш! Ще не той добрий воїнка, хто в важнім ділі не забув голови, а той, хто й без діла не нудьгує, і хоч ти йому що хочеш роби, а він все таки покладає на своїм. (Дальше буде).

ЛЮБИ ДІТИ ЧИТАЙТЕ СЕ, АЛЕ КІЛЬКА РАЗ І ЗАДЕРЖІТЬ СЕ В СВОЇЙ ПАМ'ЯТІ.

Сам король польський радив московському цареві: »Випусти, братчику, Сірка з неволі, бо вже як він нас від Татар не поратує, то й ніхто, відай, вже не поратує«. І справді, московський цар послухав і вернув Сірка з Сибіру.

Так от Дорошенко й казав: »Не хочу булави складати перед поповичем, а зложу перед Сірком, перед тим не сором«. І як сказав, так і зробив: скликав велику раду у Чигирині, переговорив з отаманом Іваном Сірком і передав йому свої гетьманські клейноди.

З початку жив Дорошенко у Соєниці (чернігівської губернії), але потім його перевезли в Москву, там він і жив і помер (в селі Ярополчі, Волоколамського пов.). Умер в 1698 році, маючи 71 рік від роду.

XI

Не перестас Україна змагати до самостійности, не вмрєас на ній жакоба волі. Всі повстання, всі боротьба — за вої, за

свободу. Іще раз пробує Україна виступити на самосійний шлях за гетьманованя Мазепи, еднаючи ся на сей раз зі Швецією, але... не ласбила нас доля. Цар Петро переміг і люто почав мстити ся на Україні. Мазепу прозвано зрадником. Запорожська Січ була зруйнована, а на місці Мазепи обраний був гетьманом Іван Скоропадський, котрий, бажаючи підобрити ся царським, прихвостням, почав роздаровувати їм землі на Україні.

Давала ся в знаки тверда царська рука! Чого він хотів? Одного: відобрати Українцям всякі права та помосковщити їх. І до тої цілі йшов непохитно. Мали ми своїх судийв — цар звелів завести »Войсковую Канцелярію«. А щоби козаків з корінем винищити, все велів на які найтяжші роботи посилати Українців. Так, напр. як почав будувати Петербург, то брав на ті роботи людей з України. І люди йшли, копали рови, ями, зарібали ся в багннцях та трясавицях і гинули десятками тисяч! І як хто спитає тебе на чому Петербург стоїть — скажи: на кістках українських!... І знов, як треба було йти в далекі походи — кого послав цар Петро? Наших козаків. Так вивидив він 12 тисяч люда з України в перший похід — а скільки звідти вернуло ся?

Тим часом помер гетьман Скоропадський, поки виберуть нового, наказним гетьманом був Навло Полобуток. Вселав Полобуток

послів до царя, щоби зіволів цар на вибір нового гетьмана. Але цар Петро залумав не те...

Ще при Скоропадській була заведена так звана »Малоросійская Коллегія«, котрій цар велів передавати деякі справи. А тепр задумав цар зовсім скасувати гетьманство, а управляти Україною власне через сю »Малоросійську Коллегію«. Начальником сеї Коллегії призначено Велямінова. Сей Велямінов вже зараз по приїзді почав кричати на самого гетьмана: »Що ти проти мене? Я бригадир і президент, а ти передомною нічо«. А звертаючи ся до козацької старшини, що була при тім, додав: »Зігну я вас так, що й ірїснете. Ваші давні права звелено скасувати, а з вами поводитись по новому«.

Знова післав Полобуток до царя просьбу о вибір нового гетьмана, але дістав таку відповідь: »Всім відомо, що від часів першого гетьмана Богдана Хмельницького аж до Скоропадського всі гетьмани були зрадниками і від того біду терпіла Московська держава. А тому на посаду гетьмана треба знайти дуже певну людину і для вашої користи з тою справою нема що спішити ся. Тим часом вами буде управляти »Малоросійская Коллегія« — і прошу мені з тим вибором нового гетьмана більше не докучати«. [Далі буде]

Місячне намірене на серпень:

ВІОБРАЗОВАНЕ ПРОВІДНИКІВ.

майже замкнені від світа. Ну, але податок для карос не замкають.

В Жуїз да фора буде заложена фабрика сталі, але мабуть треба перше терпеливо на то ждати.

В Рію заміряють вибудувати приют для жебраків.

В Прудентополи для 29. серпня т. е. по Успенію в неділю відбудеться посвячене Народного Дому. На сім святі не повинно бракувати ні одного свідомого Українця.

Жертви на бідних у Галичині.

Прудентополіс: Василь Угрин 20\$, Олекса Діткун 10\$, Ф. Оляник 10\$, Н. Кравчук 5\$, О. Пришляк 5\$, І. Пришляк 2\$, Н. Пришляк 3\$, Ол. Чуправський 2\$, Н. Діткун 4\$, Ст. Худоба 2\$, Ст. Двулятка 1\$ 100, П. Худоба 3\$, М. Дзьоба 2\$, А. Худоба 2\$, на весілю у Ст. Двулятки 9\$900, Петро Казноха 2\$.

	Разом:	83\$000
З попередного		3.431\$570
Загальна сума		3.514\$570

Місія на кольонії Іваї.

(Ковець).

Є і в соціалній науці тих новітніх пророків не одно зерно правдиве, але то не їх вимисл, а старі правди, що є християнство і его соціална наука на світ принесла. Соціалісти переймили одну-другу правду християнську в свою науку, але покрутили єї так на свій лад, що хто хотів би їх мудрости звести в світ, той би не рай дав людям людям а хиба пекло. В соціалізм праведне житє є не можливе.

Найліпший доказ сього маємо на тім вибулім зілячку тих ріжних новомодних пророків, на большевизмі російським. Пару жидиків взяло керму держави і так много-мільонний народ християнський, сей кольос російський, який колись на саму згадку пострах ширив у інших держав, за ніс ведуть в пронасть. Тепер найліпше бачимо мертвоту і безрадність церкви охизматицької, той галузки зісохлої, відтятої від живого дерева. Назвав був оден російський письменник царя, голову російської церкви: „Столб а на том столбі корона“ так рівнож і о церкві охизматицькій можнаби подібно сказати: Суха галузь а на тій галузі дорогі ризи золотом шиті та дорогими камінями висаджені.

От так то війна по при свою грозу відкрила людям очи не на одно лихо, яке розпанушило ся було по людях, привела до встиду і до мовчєня не одного новітнього пророка, що багато обіцяв. Війна отворила очи Німеччині, бо преса офіціально заявила, що причиною упадку Німеччини були соціал-демократи, напаятувала їх зрадниками свого краю, бо они викликали революцію в краю і тим найбільше помогли Франції і Англії до побіди над Німеччиною. А на доказ сего най нам послужить вибір Ференбаха з католицького центру на президента держави. Угри скоро прогнали большевизм з краю. Австрія находит ся тепер в борбі з большевиками і соціалістами на жите і смерть Італійські католики при виборх побідили

чи пили ви вже каву з української фабрики?

Зайдіть до Григорія Кушніра
кольонія Шавієр да Сільва.

Там дістанете: каву палену найліпшої якості, без домішок, ароматичного запаху.

Caffé Economico, preparada por Gregorio Kuchnir.
Xavier da Silva — corr. Papandua — Sta. Catharina.

Адвокат

Dr. TRASYBULO LINS-FILHO,
у прудентополи.

Принимает всякі справи цивільні, гандлеві, кримінальні. Виготовляє інвентарі, арроляменти і прочі всякі справи входячі в обсяг адвокатури. Ігересанти най-удачють ся до п. Вас. Лопатюка. Памятайте о сім, що всякі справи предкладаете в українській мові.

Канцелярия містить ся:

Hotel Victoria — Prudentopolis.

Позір!

Позір!

ЛІНІЯ ІВАЇ І ОКОЛИЦЯ!

Linha Ivahy — Prudentopolis — Parana.

ОЛЕКСА МАРТИНЕЦЬ.

Поручаю всім Українцям мій новоотворений склеп. Найдешевші товари споживчі, зняряди до ужитку домашнього. Купую збіже герву і всякі продукта кольоніяльні. Чого Вам потреба, купите і будете вдоволені. Жаден Українець не може оминати, а іти до свого Українця.

Alexandre Martynec.

Ivahy — Prudentopolis — Parana.

заохочували Впр. о. Евстахий до постоянности в добрім, до памяти на послідні річи, на присутність Богу а особливо усердно припоручали всегдашню молитву і Покровительство Матери Божої. Нарід слухав мов прикований і неначе завис на устах о. Проповідника. Не одному стали слези в очах на ті взнеслі спасительні слова з радости великої, сердечної, що по впливі десятки літ удостоїв ся ласки від Всевишнього подібно сьв. Андрею критському витати знова сьв. крест місійний, оружє нашого спасєня, сей ключ до неба. Так, братя милі, новомодні пророки, як соціалізм, комунізм і т. п. недописали, завів ся на них світ а крест св. триюмфус. Там, де зібрали ся хоробрі полки наших жовнів, то десятий, двайцятий воїн або і частійше вкрасив свою грудь той жєлізним тамтой срібним а ще индий і золотим крестом. І на гробах, які довгими рядами вкривають лани нашої рідної земленьки, повіває сьв. крест. Особливож видніє, червоний крест. Під знаменем сєго креста несуть поміч загибаючому роду людському в першій мірі столиця апостольська вітак Америка і инші держави в своїй великодушности.

Крест сьв. є і буде одиноким ратунком і надією для хляючого ся до упадку сьвіта. При кінци науки, коли о. Місіонар заледво висказав слова: А тепер будем ся розлучати, дав ся чути між товпою народа чисельно зібраного голосний плач. Так-то за тих кілька день трудом своїм місіонарским словом своїм овіяним горячою любовію ко меншому брату, зєднали собі оо. Місіонарі серця християнські, а віраючи духу гірємько приходи-

побачивши, що інтерес не йде, звиває його, купує десь кавалок землі і живе з родиною, нераз може краще як у венді. Другі ще не дають за виграну, переносять ся в инше місце, но вже не між своїх а чужих. Між чужими часто стають ся поважними купцями. На се маємо докази таких наших найбогатших купців, Личко в Рію Кляр, Бурко на Рошо Ройз, Одрецкий в Ребовас, Прокопьяки в Ітайополіс — Мафра, Дунаец на Круиз Машадо. Котрі на перекір педагогови і великому знавцеві купецтва з Каразінью не отримують ся з патріотичного „свій до свого“, як се писав д. Куц в своїй статі „Без дороги“, бо там, з видком Ітайополіс, Українців нема! Але тут мушу зазначити, що сі одиниці для нас і для нашої майже пропащі, бо будучи між чужими мусять хоч-не-хоч попірати чужих національно, і в многих випадках навіть нам ворожі справи. І: потомки скоро винародовлюють ся і нераз стають ще більшими ворогами своєї народности чим дійсні нам ворожі чужинці (прим. Поляки).

Щеж робить наш нарід, послушавши науки п. Куца? Він десь мусить збути свої продукта, мусить заспокоїти свої домашні потреби. Скаже п. Куц, що підуть до кооператив, але де ті кооперативи? Правда, є початки коператив на Сера де Тигре і на 10-тім вісиналі, однак ім еще далеко до сєго, аби заступити 22 венді в Дорізоні і в околиці і не розвинути ся ім там скоро, а то і задля браку капіталу і браку людий до їх провадження.

Ну, і деж піде наш кольоніст? А деж,

Найліпший український склеп в Прудентополи

Василя Войтовича.

Продаєть ся по ціні уміркованій. Одинока фірма, яка вдєвоцить Вас за Ваші гроші! Вступіть і переконайте ся, бо то не коштує нічо.

Більший вибір найріжнородніших материй, наймодніших кольорів касеміри, коців, готових убрань, чисто-вовняних пал, полотна, хусток, стяжок, капелюхів солом'яних і сукняних, ниток до шиття, вишиваня і ручних робіт, зимових шалів, перфум, перфумованого мпла, скла, начинь кухонних, заліза, машин до шиття, пороху, шроту, фугетів, славної пасти „Фаворіта“ і шиурівок; книжок, та приборів шкільних.

НАПИТКИ КРАЄВІ І ЗАГРАНИЧНІ.

На складі завсїгди: хміль, олій до фарб, свїчки мильові, а подостатком муки найліпших марок, соли грубої, меленої і рефінованої столової; Sal Glauber, Sal amargo, нафти, тютюну, рижу, цукру, фарини кукурузяної і мандькової, фасолі, кави зернятами, незриваного смаку паленої і чай з Індій.

Завсїгди свїже насїне.

Продаю всім, з моєї власної цегольні ЦЕГЛУ, яку узнаю за найміцнішу, найлекшу і найпрактичнійшу до мурованя; ЧЕРЕПИЦЮ: витрєвалу, найменшої ваги, а найсильнішу. Скуповую на велику скалю герву та инші краєві продукта.

Посїдаю велике і рівне подвірє на заїзд, а на случай потреби просторий, супокійний нічліг.

Wasilo Wojtowycz

Prudentopolis, Parana, Brazil.

Тепер вони (Ляхи) змовились і розпочинають конкуренцію, зниживши ціну на тих товарах, що їх має кооператива а підносячи на других. Члени кооператива зачинають негодувати на високі ціни, з початку крадькома купують поза кооперативами а вкінци підносять голосний протест і кооперативи гинуть у самім зародку. Тоді, розумієсь п. Куц кричить на усі заставки: „я працював, я голодував, я стратив тільки а тільки літ, я покинув спадщину на Україну, задля свого ідеалу, і все на дармо, все пропало, бо з Галичанами нічого не вдієш!“

А забув п. Куц, що то суть овочі його нерозважності або злобної роботи з перед кількох літ. Скажуть може декотрі пп. читачі, що се неправда, що се неможливе! Дай Боже, щоб я помиливсь, однак ми се відчуваєм на власній шкірі.

Пане Куц скажіть нам і доведіть фактами, коли ми і де виступали проти кооператив? А еслиж ми ніколи не виступали проти, то скажіть нам, чого Ви нас називаєте злодіями та блазнями? Кажете, що ми Вам не доказали фактами на Ваші факти в дописі „Без дороги“, а скажіть, які Ви нам факти доказали? Фактів жадних Ви не доказали таких, щоб Ви самі собі їх не заперечили. Хочете, то ми вам пригадаємо.

Отже перше з дописи „Подорож трох мільрейдів“ Ви представили нашого кольоніста в особі дурного Панька, і то такого, що як нащав в кишені пядєсятку, то попросту олури, ще й в додатку кажете, що він не знав де у него взялась пядєсятка, значить, украв чи що, пядєсятку? Пане

Єдиний заклад фотографічний у
Прудентополі.

Atelier Photographico
Americano.

Miguel Kus e Max Heckl

Чи Ви вже знаєте? В Прудентополі при
улиці Dr. Alfonso Samargo (напротил поль-
ського клубу) мешкає фотограф. Если хо-
чете мати гарну фотографію своєї, своєї
жінки, дітей або і п'яної родини, зайдіть до
него, а одержите.

Праця гарна, точна, швидко — ціни умір-
ні вані. Рівнож виконує фотографії в ко-
льорі, та після бажання побілішає.

Мих. Кусь — Макс Гекль.

Прудентополіс

Парана

ШЕВСЬКА — РИМАРСЬКА СПІЛКА

Матвійко — Комніцький.

Виконується совісно, по дешевих цінах че-
ревики, чоботи, шинелі, після найновішої
моди і з пайлучної шкіри.

Рівнож виконується всякого рода упряж,
сідла і інші прибори входять в обсяг ри-
марства.

Приймається замовлення, як також на скла-
ді до набути в кожній хвилині всякі прибори
і знаряддя так з фаху римарського як і
шевського.

Ціни приступні — праця совісна; Мож-
на купувати і гуртовно. Кожний Українець
повинен попірати своїх свідомих Україн-
ців-ремесників. Нині клич всюди: СВІЙ
ДО СВОГО!

Matvuyko & Komniickiy

Prudentopolis

Paraná

до ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ШИРОКОЇ БРАЗИЛІЇ.

Др. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішній лікар при українським
шпитали в Прудентополі, поручає всім терплячим Українцям так
мущинам, як і жінщинам свої успішні лікарські услуги.

Лічить з найліпшим і найпевнішим успіхом, ревматизм, всякі недуги жолудкові,
недуги утроби, нирок, гемороїди, недуги шкірні, різні затроєня, недугу падачки і т. д.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним
довірем, а дістане пораду.

На відповідь залучить поштовою марку.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.

Prudentopolis

Paraná.

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години
пополудни в українським шпитали. (Безплатно для бідних).

Чи Ви вже були коли у склепі
НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще
в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті
Іраті, недалеко стациї залізничної.

В його склепі знайде кожний Українець найлучший і найдешевший то-
вар. О сім переконаєсь кожний, хто вступить в хату Никити Доняка.

Простора саяя повна Seccos e Molhados, зелізя, ріжнородна фазенда,
товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаю-
чі можуть переночувати, або в бараку, або в саяях на горі помешканя. Ті,
що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і інші продукта кольоніяльні.

До кожного поцягу висплавєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра
до Прудентополі і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

Кравчарня „УКРАЇНА“
Василя Магеровського

Виготовляє всякі убраня від найдо-
розших до найдешевших: плащі, наміт-
ки, маринарки, сподні — взагалі все,
що входить в обсяг кравецтва.

Всякі роботи виконує скоро, совісно —
після міри, крою і моди.

Ціни найприступнійші.

Українці! Попирайте завсідги лиш
своїх!

ALFAIATARIA „UCRAINA“

de

Basilio Magerovskyi

Papandua

Sta. Catharina

Оселя Гважувіра — Парана
Бразилія.

Найбільший склеп український.
ІВАНА ШЕРЕМЕТИ.

Поручаєсь всім Українцям склеп
свідомого Українця, в котрім най-
дуть ся товари споживчі, знарядя до
домашнього вжитку. Хто що потребує
а певно що не пожалуєте, коли спов-
нить обовязок народний:

СВІЙ ДО СВОГО.

Купуєсь збіже і всякі продукта
кольоніяльні.

ANTONIO REBOUCAS PARANÁ
Riosinho

CASA DO POVO

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстар-
ших склепів у цілім муніци-
пії Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких
справді хто забачає — ФАЗЕНДА — ЗЕ-
ЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і
усе, що потрібне до ужитку домаш-
нього і ріжничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву.
На складі КАВА — ЦУКОР — усі
споживчі товари. Капелюхи — стрільні
артикули — окраси зі золота як брошки,
перстені, ланцюжки до годинників і т. д.
Чого Вам треба — купите і будете
вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças

Paraná

Український склеп
ХРУНІА І БРАТА.
в кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по най-
танійшій ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні,
як герву-матте, обручі з тімбо, кору з
брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єсть кава, цукор білий і жов-
тий, сіль мілка і груба, риж, капелюхи сук-
няні і солом'яні, і т. д.

Chrun & Irmão

Vera Guarany — Paulo Frontim, Paraná.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта
по найтанійшій ціні. Купує уся-
кі продукта кольоніяльні, а
найцікавіше, що платить до-
росше як другі склепні.
ПП. З КОЛЬОНІЇ

В. КУН І СИН

ІПІРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій склеп при фа-

CAIXA
POSTAL
246.

BEBIM AS CERVEJAS

Чи Ви вже були коли у склепі НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стації залізничної.

В його склепі знайде кождий Українець найлучший і найдешевший товар. О сім переконаєсь кождий, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора сая повна Seccos e Molhados, зелія, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаючі можуть переночувати, або в бараку, або в саях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і иньші продукта кольоніяльні.

До кождого потягу висилаєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

CAIXA
POSTAL
246.

BEBEM AS CERVEJAS

DA

ATLANTICA

Atlantica

Luzitana

Curitibana

Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. Я.
(ул. Ігвассу — Куритиба) ???

ПИВА:

ясні:

Атлантика
Люзитана
Гамбург
Куритибана
Паранаенсе

темні:

Мюнхен
Кульмбах
Демократа
Портер

НАПИТКИ:

Атланта

Більц

Вода Столова

Женжібре

ГАЗОЗИ з:

Цитрини

Абакаші

Черешень

Малин

Помараньч

Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни!

Роздаємо насіне ячменю за контрактом або продаємо вибіране насіне ячменю!

Сухі дріждки Атлантики є найлучші і економічні.

Екстракт з соподу, се найлучше лікарство проти кашлю і відновляющий сила.

Український склеп
ХРУНІА І БРАТА.
в кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по найтантайшій ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні, як герву-матте, обручі з тімбо, кору з брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єсть кава, цукор білий і жовтий, сіль мілка і груба, риж, капелюхи сукнінні і солом'янні, і т. д.

Chrun & Irmão

Vera Guarany — Paulo Montim, Paraná.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта по найтантайшій ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавіше, що платить доросше як другі склепарі.

ПП. З КОЛЬОНІЇ

прошу прийти у мій склеп і спробувати, чи те, що кажу правду кажу? Я свідомий, що переконаєтесь, що кажу правду!

João Moisa

Marechal Mallet

Paraná

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО
В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципію Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужиткоу домашнього і ріжничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — усеї споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланцюжки до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odrecky

Antonio Rebouças

Paraná

В. КУН І СИН

ІПІРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій склеп при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую всякі продукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. KUN & FILHO

Guajuvira

Paraná

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

Одрецький — Козакевич

В

ІРАТІ

ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям з Іраті, як і з подальших околиць, наш склеп, який є завжди заосмотрений у найріжноріжнійші товари так краєві, як і заграничні, найлучшої якості. Великий вибір ріжнородних матерій, коців, капелів, вовняних пал, хусток, білого полотна, черевики з фабрики Фаворита, осотові вовняні убраня і многі иньші товари галентарійні.

НАЧИНЄ КУХОНЕ — ЗЕЛІЗО.

Має завжди на складі велику скількість: МУКИ пшеничної житної і кукурудзяної, ЦУКОР жовтий і білий, Каву в зернятах і мелена, СІЛЬ НАФТА, ОЛІЙ, ріжнородні ФАРБИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, напитки краєві і заграничні.

Скуповуємо герву — віск і мід
ДЛЯ ПП. Каросників є портера, січки і кукурудзи не брак.

Продаж деталічна і гуртовна
Для прибувших залізницею нічліг.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

На услуги Шановної Публіки. Телеграфічна адреса: „Kozak“ Iraty.